

Eŭropa Bulteno

Sendependa esperantlingva ret-bulteno
por informado kaj debato pri Eŭropa Unuiĝo

7an de junio de 2000. N-ro 7

Redaktas:

Umberto Broccatelli - Prezidanto de Euxropa Esperanto-Unio
Via G. Brodolini 10 I-00139 Roma - Italio
u.broccatelli@tiscalinet.it, tel./fakso +39-0687135019

"Esperi pri daŭrado de harmonio inter multaj sxtatoj sendependaj kaj malligitaj, tio estus neglekti la unuforman iradon de la homaj okazajxoj kaj kontrauxiri la sperton akumulitan de la tempo" Hamilton, The Federalist

* * * * *

Tiu cxi retbulteno konsistas el du partoj: unu estas informilo pri Euxropa Esperanto-Unio (EEU-informilo) kaj pri la euxropa agado de la Esperanto-movado gxenerale; la dua estas libera forumo pri temoj ligitaj al la procezo de euxropa unuigxo kaj al ties rilato kun la celoj de la Esperanto-movado (Euxropa debato). Kiu deziras ricevi gxin, tiu sin anoncu al la ret-adreso <u.broccatelli@tiscalinet.it>; same se oni ne plu deziras ricevi gxin. Al la sama adreso oni sendu kontribuojn kaj reagojn. Dankon pro via atento

EEU - INFORMILO

AGADO POR LA KONSTANTA KONFERENCO PRI LINGVOJ
De Irlando

La irlanda EEU-komitatano Seán Ó Riain informas: Pri la Konstanta Konferenco, hieraŭ mi tagmanĝis kun S-ino Patricia McKenna, ano de Eŭropa Parlamento. Ŝi konsentis kolekti subskribojn de siaj irlandaj kolegoj.

De Nederlando

La nederlanda komitatano kaj kasisto de EEU Hans ten Hagen skribas: Mi informas vin, ke ĉisemajne mi forsendis 325 leterojn kun la alvoko pri Konstanta Konferenco. La leteroj estis senditaj al ĉiuj membroj de la nederlanda parlamento, al ĉiuj nederlandaj EU-parlamentanoj, al la redakcioj de ĉiuj landaj kaj regionaj gazetoj, al ĉiuj radio- kaj TV-stacioj kaj al kelkaj personoj/instancoj rilate protekton de la nederlanda lingvo.

Kiel oni povas individue subteni EEU

Kiel konate, Eŭropa Esperanto-Unio estas kunordiga organizo el Landaj Esperanto-Asocioj en la kadro de Eŭropa Unio. Tamen individuoj, kiuj havas intereson pri ĝia agado, favoras ĝin kaj volas kontribui al ĝi kaj esti regule informataj pri ĝi, povas esprimi sian apogon aliĝante al la listo de la "Simpatiantoj de EEU". Tion oni povas fari sendante almenaŭ 20 eŭroj al la kasisto de EEU (s-ro Hans Ten Hagen, Middenweg 587 1704 BH HEERHUGOWAARD, Nederlando) pere de la UEA-konto eece-p. Simpatiantoj de EEU rajtas ricevi paperan version de Eŭropa Bulteno. Se oni ne deziras ricevi la paperan Bultenon (ĉar oni jam ricevas ĝin per e-poŝto), tiam sufiĉas kotizo de 10 eŭroj. Kompreneble pli altaj kontribuoj estos ĉiam bonvenaj.

EŬROPA DEBATO

Ĉu esperantistoj estas por aŭ kontraŭ politika unuiĝo de Eŭropo?
Jen interesa demando.
Kiu volas sciigi sian personan starpunkton ĉi-teme, mesaĝu al ni.

David CURTIS

ESPERANTO EN EŬROPA UNIO

Estis pro la franca ke mi, brito, konstatis ke Esperanto estu la dua lingvo de eŭropanoj. Kiam 40-jara instruisto, en 1966, mi entuziasme poluris mian kapablon paroli la francan, por partopreni nacian, kvin-jaran eksperimenton en la instruado pri la franca en ŝtataj, unuagradaj lernejoj. Tradicie, privataj tiaj lernejoj donis al siaj lernantoj la avantaĝon paroli tiun lingvon frue, kaj tiel komuniki kun eksterlandanoj pli bone ol siaj samtempuloj en la ŝtata sektoro. Sed kvin jarojn poste, oni oficiale deklaris la eksperimenton malsukceso, ĉar la franca estas tro komplika por lerni sen longaj, oftaj ferioj en Francio. Estis pro tiuj ke lernantoj en la privata sektoro pli bone komunikis kun eksterlandanoj.

Tiu kvin-jara sperto, kiu inkluzivis por mi tri-monatan kurson en franca universitato, konsciigis min pri la neceso de dua lingvo - antaŭe mi supozis ke, estante brito, mi ne bezonas tion. Alia supozo mia estis ke Esperanto ne plu estas populara ĉar ĝi ne meritis atenton. Sed, hazarde, en 1974, mi legis ke, denove, la estraro de britaj lingvo-instruistoj malebligis al Brita Esperanto-Asocio (BEA) kontribui al publikaj lingvo-ekzamenoj, kaj tial Esperanto ne estis respektata studobjekto.

Mi tuj petis informon pri korespondkurso de BEA, poste akiris Esperanto-diplomon en 1976, kaj elprovis ĝis 1981 la lingvon en Belgio, Ĉeĥoslovakio, Hungario kaj Francio (kie mi povis esprimi min multe pli bone Esperante ol france).

Kun aliaj britaj samideanoj, mi kampanjis en ĵurnaloj por Esperanto, kaj en 1981 ni sukcesis prezenti publikan ekzamenon kio estis grumble akceptita de la estraro de lingvo-instruistoj, sed ne estis respektata de gepatroj, ĉar ĝia nivelo ne estas alta. Sed en 1986 oni altigis la Esperanto-nivelon kaj kombinis tiun nerespektatan ekzamenon en publika ekzameno kion la gepatroj aprobis. Poste

Esperanto populariĝis inter lernantoj, ĉar oni povas akiri respektatan ateston pri fremda lingvo, sen peno.

Tamen, en 1989, la brita registaro volis establi nacian instruprogramon, kaj petis konsilon de la estraro de lingvo-instruistoj pri kiuj lingvoj estu instruataj. Malgraŭ ke la Esperanto-ekzameno estis populara dum kvar jaroj, tiu estraro ne inkluzivis Esperanton en listo de instruindaj lingvoj. Tial, 19 lingvoj estis listigataj: de la araba al la urdua, sed Esperanto ne estis eĉ menciita en la konsilo donita al la tiama eduko-ministro. Pro tio, ekde 1990, estas kontraŭleĝe instrui Esperanton en Britio, kaj neniu lernas ĝin, krom kelkaj kiuj apartenas al raraj Esperanto-kluboj, aŭ studas ĝin koresponde.

Sed Eŭropa Unio (EU) subvencias Buroon por Malpli Uzataj Lingvoj, kaj en aŭgusto 1999 mi estis urĝata de speciala konsilanto al tiu buroo, kampanji inter eŭroparlamentanoj por Esperanto, ĉar la popularigo de Esperanto protektus malpli uzatajn lingvojn kontraŭ la angla, franca kaj germana.

Tial BEA subvenciis min kiel kampanjanton kaj mi starigis, en septembro 1999, servon (Esperanto Information Service) por korespondi almenaŭ kvarfoje en jaro kun la 87 britaj eŭroparlamentanoj. El tiuj, 57 neniam respondis, kaj nur 14

konsentis subteni Esperanton en Eŭropa Parlamento (EP). En EP nur 80 favoras: 14%. Mia loka EP-ano subtenas ĝin, sed li avertis min ke almenaŭ 50% de EP-anoj devos subteni ĝin, antaŭ ol Eŭropa Komisiono (EK) akceptos ĝin.

D-ro Andreo Chiti-Batelli, per sia argumento en "Zamenhof Hodiaŭ", konvinkis min ke EK-subteno estas esenca por la vasta instruado de Esperanto. Sciante ke, en Britio, lernejoj ne rajtas instrui pri Esperanto, mi esperis ke EK subtenos ĝin finance tra Eŭropa Unio (EU) per la programoj, Sokrato kaj Erasmo. Mi kredis ke EK povos superregi la britan registaron, kaj tiel instruigi Esperanton; sed mi malkovris ke EK specife malpermesas tian subtenon al Esperanto, ĉar ĝi ne estas aŭtoktona lingvo.

"Aŭtoktona" signifas "ŝpruĉinta el la grundo". La radikoj de Esperanto ŝprucis el la grundo de Eŭropo, sed ĝis EK konvinkiĝos pri tio, nia admirinda lingvo ne estos ĉies dua lingvo. Nia tasko nun estu persvadi niajn eŭroparlamentanojn ke EU-lernejoj partoprenu la projektojn, "Interkulturo" kaj "Neighbour", uzante Esperanton kiel propedeŭtikan lingvon. De tie ni povos progresi ĝis ni atingos nian celon.

David Curtis, Weston-super-Mare, Britio.
2000.05.27. <david@curtis7.freemove.co.uk>

* * *

La jena teksto estas projekto de Andrea Chiti-Batelli pri manifesto de eŭropaj intelektuloj. Ĝi povus esti bazo por "Prezento de motivoj" aldonota al la Peticio por "Konstanta Konferenco pri la lingva Problemo en Eŭropa Unio". Ĝi estas prezentita ĉi tie por diskuto.

Andrea CHITI-BATELLI

POR PREVENTI LINGVAN ĈERNOBILON

Projekto pri manifesto de la eŭropaj intelektuloj

I

Ankoraŭ malgranda sed daŭre kreskanta nombro da spertuloj, da fakuloj, da lingvistoj avertas kontraŭ kreskanta kaj jam proksime minacanta danĝero, kiun estigas al niaj lingvoj la ĉiam pli dominanta pozicio de la angla lingvo kiel eŭropa kaj tutmonda lingua franca: t.e. ne nur progresiva modifiĝo de tiuj idiomoj, sed ties progresiva detruigo, ĝis transformiĝo al mortintaj lingvoj. La plej malfortaj kaj malplej parolataj el tiuj, prognozas tiuj spertuloj, ne vidos, plej optimisme, la naskiĝon de la 22a jarcento. La ceteraj - rebus sic stantibus - sekvos je mallonga tempdistanco. .

II

La situacio estas aparte grava pro tri kialoj.

La unua estas ke lingvo ne estas nura komunikilo, sed estas portanto de kulturo, kiu ne povas vivi sen ĝi: tial ankaŭ kulturoj kaj vivmanieroj, kaj precipe tiuj de la Malnova Kontinento, kies spirita riĉeco konsistas el ilia plureco - la esenco mem de la eŭropa "identeco" - riskas lingvan Ĉernobilon.

La dua estas ke en nia kazo la fenomeno okazas laŭgrade, sen ke la plej multaj rimarkus kaj do reagus al ĝi. Tiel okazis pri la poluado - de la tero, de la akvo, de la aero - kies denuncado je la komenco ŝajnis fiksa ideo de kelkaj unumaniuloj, tiel ke la socio tro malfrue ekkonsciis pri tio, kiam jam multaj damaĝoj estis jam neinvertigeblaj, multaj naturaj kaj artaj belaĵoj estis neripareble detruitaj, multaj vegetaĵaj kaj animalaj specioj estis malaperintaj. Hodiaŭ la sama malprudenta nekredemo estas kontraŭmetata fare de tro multaj al tiuj, kiuj rimarkas, ke same kreskanta kaj same detrua poluado minacas niajn lingvojn.

La tria kialo, kaj la plej granda obstaklo al efektiva prevento de tiu danĝero, konsistas en tio, ke eĉ la malplimulto de la pli atentaj studentoj pri la diakronaj fenomenoj kaj pri ilia hodiaŭa progresiva plirapidiĝo proponas solvojn - ĝenerale la plurlingvismon - tute neadekvatajn por forigi la anglalingvan minacon. Vere la ellernado de pluraj lingvoj unuflanke estas neatingebla de la plej multaj, kaj restas esenca objektivo nur por kleruloj; aliflanke ĝi ne solvas la problemon de la internacia komunikado: ununura komunika lingvo estas ĉiam pli urĝa postulo de socio ĉiam pli "tutmondigita", tiel ke estas vane kontraŭstari la historian iradon.

III

La situacio interne de la Eŭropa Unio konfirmas la gravecon de la danĝero. En la kampo de la komunaj institucioj la daŭra plimultiĝo de la membroj, kaj do de la lingvoj de la Unio, kaŭzas ke ilia oficiala egalrajteco estu pli kaj pli nur laŭnoma, kaj en la praktiko ĝin anstataŭu la uzado de du aŭ tri lingvoj pli gravaj, - la franca, la germana, la angla -, kun progresiva superregado de ĉi lasta. Eĉ pli grava estas tamen la situacio en la kultura kampo. Kiam jam la plej gravaj sciencaj revuoj, precipe en la tereno de la nehumanismaj disciplinoj, publikigaĵas en la angla, kaj ĉiam pli ofte oni konsilas al la diverslandaj studentoj verki en la angla siajn disertaciojn

rilatajn al tiuj fakoj, ne estas troigite aserti ke la estonteco jam komenciĝis kaj ke jam hodiaŭ niaj lingvoj estas transformiĝantaj al dialektoj, per kies uzado estos ĉiam pli malfacile komunikadi sciencnivele.

Tio estas ĝuste la antaŭĉambro de la estingiĝo. Kaj la estingiĝo de la lingvoj kaj de la kulturoj, favore al mizera universala anglalingveco, kompromitas mem la unuecon kaj la politikan sendependecon de la Malnova Kontinento.

IV

Ĉar la konscio pri la danĝero ankoraŭ tro malgrandas, la pripensado pri la problemoj nesufiĉas kaj la sugestataj solvoj estas direktitaj tre pli al la simptomoj ol al la kaŭzoj, kaj do havas malmultan aŭ tute nenan efikon, do ni proponas al la reprezentantoj de la kulturo, al la politikistoj, al la registoj, al la eŭropistaj organizaĵoj, ke ili fariĝu iniciatantoj de Konferenco pri la eŭropaj lingvoj kaj pri ilia defendo kaj antaŭenigo, organizota de la Eŭropa Parlamento kaj de la institucioj de E.U. - nome Konferenco kiu kunvenu ĉiujare, prefere en la sama urbo kaj je fiksita dato - por debati la problemon kaj atente studi, kaj proponi, ne iluzion solvon.

Estas evidente - preskaŭ estas superflue diri tion - ke tiu Konferenco devos esti malfermita al ĉiuj voĉoj kaj al ĉiuj solvoj sen ia ajn ekskludo. Sed la partoprenantoj devus almenaŭ esti klare konsciaj - tio estas nia konvinko - pri tio ke:

- la danĝero estas grava kaj proksime minacanta;
- ĉiukaze internacia komunika lingvo (lingua franca) sukcesas nur se subtenata de internacia potenco: serioza alternativo al la angla lingvo - kia ajn ĝi estu - iras do tra la realiĝo de politika Eŭropo;
- la tempo laboras kontraŭ tia realiĝo, kaj necesas do duobligi la fortostreĉojn por atingi ĝin kiel eble plej baldaŭ.

De tio ĉi dependas la estonteco de la Malnova Kontinento, kaj tute aparte la pluvivado de la eŭropa kulturo kaj de la diversaj lingvoj kaj vivmanieroj, kiuj konsistigas ĝian specifan karakterizon.